

Hız. Muhammed (s.a.v.)

1. Hız. Muhammed'in (s.a.v.) Doğduğu Ortam

→ İslamiyet'ten önce Araplar, kabileler halinde yaşı-yorlardı. Her kabile, kabile başkanına "Şeyh" diyordu. Hicaz ve Yemen bölgelerinde yerleşik hayat söz konusuysa da Arapların yaşadığı coğrafyada ge-nelde göçebe hayat hakimdi.

→ Kabileler arasında kan davası ve sınır kavgası gibi sebeplerle sık sık savaşlar gerçekleşirdi.

→ Yalnızca yılın dört ayında (*Muharrem, Recep, Zilka'de ve Zilhicce aylarında*) savaşmazlardı. Bu aylara "**haram aylar**" denir.

→ Müslümanlıktan önce, Arapların çoğunluğu putprestti. Yaptıkları bir takım heykellere ilah diye tapıyorlardı. Mekke'de Kabe ve civarına 360 kadar put yerleştirilmişti. Her kabilenin ayrı bir putu, her putun özel bir ziyaret günü vardı.

→ Arabistan'da putperestlerden başka, Musev'i, Hristiyan, Mecusi ve Sabii dinlerine mensup kimseler de vardı. Çok az sayıda Hz. İbrahim'in tebliğinden devre ulaşan dini esasları benimsemiş tek Tanrı inancında olan "**Hanif**"ler de vardı.

→ İslamiyetten önce Araplar arasında faizcilik, zenginleri üstün, fakirleri hor görme, içki ve kumar düşkünlüğü, kabilecilik, köle ve kadınları insandan görmeme gibi çirkin davranışlar vardı.

→ Erkekler istedikleri kadar kadınla evlenebilirlerdi. Bazı kimseler kız çocuklarını diri diri kumlara gömecek derecede vahşet göstermişlerdi. Tüm bu neden-lerle bu döneme "**Cahiliye Dönemi**" denilmektedir.

→ Araplar arasında ticaret olarak hayvancılık ve kervancılık görülürken kültürel olarak şiire karşı bir ilgi ve beceri hakimdi.

Hız. Muhammed'in (s.a.v.) Çocukluğu ve Gençliği

→ Peygamberimiz Hz. Muhammed (s.a.v.) 20 Nisan 571 'de dünyaya gelmiştir. İsmi dedesi Abdülmuttalip vermiştir. Muhammed kelime olarak, "**övülen, çokça övülmüş**" anlamına gelmektedir.

→ Hz. Muhammed (s.a.v.)'in babası **Abdullah**, annesi ise **Amine**'dir.

→ Hz. Muhammed'in (s.a.v.) babası Abdullah, oğlunun doğumundan iki ay kadar önce Medine'de vefat etmiştir. O dönemde sağlıklı yetişmeleri için çocukların sütanneneye verilmesi adettendi. Hz. Muhammed (s.a.v.) de Halime isimli birisine sütannelik yapması için verildi.

→ Annesi ölünce Hz. Muhammed'in (s.a.v.) bakımıyla **dedesi Abdülmuttalip** ilgilendi.

→ Hz. Muhammed (s.a.v.) sekiz yaşına gelince dedesi vefat etti. Bundan sonra Hz. Muhammed'in (s.a.v.) bakımını amcası Ebu Talip üstlendi. Hz. Muhammed (s.a.v.) amcaları **Ebu Talip ve Zübeyr** ile birlikte ticaret yolculukları yaptı.

→ Hz. Muhammed (s.a.v.) gençlik çağına gelmişti. Artık hayatını tamamen ticaret yaparak kazanıyordu.

→ Kendisine emanet edilen eşyaları korur, bunları sahibine olduğu gibi verirdi. Emanetleri koruması, dürüst olması sebebiyle Mekkeliler arasında "**El Emin**" (Güvenilir Muhammed) lakabıyla meşhur olmuştu.

→ Mekke'nin zengin kadınlarından biri olan Hz. Hatice (r.a) de Hz. Muhammed'in (s.a.v.) şöhretini duymuştu. Hz. Muhammed'e (s.a.v.) ticaret yapmayı teklif etti. Bu teklifi kabul eden Hz. Muhammed (s.a.v.), Hz. Hatice (r.a)'nin ticaret kervanını yönetmeye başladı. Hz. Hatice (r.a) Hz. Muhammed'e (s.a.v.) hayranlık duymaya başladı. Bir süre sonra evlenme teklif etti ve Hz. Muhammed (s.a.v.) bu teklifi kabul etti.

→ Evlendiklerinde Hz. Muhammed (s.a.v.) 25, Hz. Hatice (r.a) ise yaklaşık 40 yaşındaydı.

→ Hz. Muhammed (s.a.v.) ve Hz. Hatice'nin (r.a) evliliğinden altı çocukları oldu. Bunların dördü kız, ikisi erkekti. Hz. Muhammed'in kızları **Rukiyye, Ümmüğülsüm, Zeynep ve Fatıma'dır**. Oğulları ise **Kasım ve Abdullah**'tır. Ayrıca Hz. Muhammed'in (s.a.v.), Hz. Hatice (r.a)'nin vefatından sonra evlendiği **Mariye** adlı eşinden de **İbrahim** adlı bir oğlu daha dünyaya gelmiştir. Hz. Fatıma dışında bütün çocukları Hz. Muhammed'den (s.a.v.) önce

vefat etmiştir. Peygamberimizin (a.s.m) soyu, Hz. Ali ve Hz. Fatıma'nın çocukları **Hız. Hasan** (r.a) ve **Hız. Hüseyin** (r.a) ile devam etmiştir.

Hız. Muhammed'e (s.a.v) Vahyin Gelişi

→ Arap toplumunda yaşanan insanlık dışı durumlar Hz. Muhammed'i (s.a.v) üzüyordu.

→ İnsanların bu durumundan sıkılan Hz. Muhammed (s.a.v) otuz beş yaşlarından itibaren zaman zaman **Nur Dağı'ndaki Hira Mağarası'**na gidip Allah'ın sonsuz kudret ve azametini düşünerek O'na ibadet ediyordu.

610 yılı Ramazan ayının **Kadir Gecesinde, Hira Mağarası'nda** inzivaya çekildiği bir zamanda bir sesin kendisini ismi ile çağırarak geldiğini duydu. Karşısında vahiy meleği **Cebrail'i** gördü. Melek:

- "**Oku!**" dedi.

Hız. Muhammed (s.a.v.):

"**Ben okuma bilmem.**" diye cevap verdi.

Melek, Hz. Muhammed (s.a.v.)'i kucaklayıp güçsüz bırakıncaya kadar sıktı.

- "**Oku!**" diye emrini tekrarladı.

Hız. Muhammed (s.a.v.) yine:

- "**Ben okuma bilmem.**" cevabını verdi.

Melek emrini tekrarlayıp üçüncü defa Hz. Peygamber (s.a.v)'i sıktıktan sonra **Alak Suresi'nin ilk beş ayetini** okudu.

"**Yaratan Rabb'inin adıyla oku. O, insanı 'alak'tan (aşılanmış yumurtadan) yarattı. Oku, kalemle (yazmayı) öğreten, insana bilmediğini belleten Rabb'in sonsuz kerem sahibidir.**" (Alak 1-5).

→ İslam'a ilk davet ettiği kişi de ona ilk inanan, sevgili eşi Hz. Hatice (r.a) oldu. Hz. Hatice (r.a) hiç tereddüt göstermeden onun davetini kabul etti.

→ İlk önce yakın çevresinde gizli bir şekilde İslam'ı tebliğ eden Hz. Muhammed'e (s.a.v) Allah (c.c), üç yıl sonra tebliği açıkça yapmasını emretti.

→ Hz. Muhammed (s.a.v), önce yakınlarını evinde, sonra da Mekkelileri **Safa Tepesi'nde** topladı. Allah'tan aldığı vahyi onlara bildirdi ve onları İslam'a davet etti

Hız. Muhammed'in (s.a.v) Hicreti

→ Vahiy süreci 610 yılının Ramazan ayında başlamış, ondan bir süre sonra da Hz. Muhammed (s.a.v) Mekkelilere, Yüce Allah tarafından peygamber olarak gönderildiğini ilan etmişti.

→ Mekkeli müşriklerin çoğu, özellikle ileri gelenleri Hz. Muhammed'e (s.a.v) tepki gösteriyorlardı. İlk başlarda, zayıf olanlar ve köleler arasında yayılan İslamiyet iyiden iyiye yayılınca müşrikler baskılarını artırmış ve Müslümanlara işkence etmeye başlamışlardı.

→ Müslümanları belli bir bölgede tecrit ederek (alıkoyarak) onlara ambargo uyguladılar, onlarla alışverişi kestiler.

→ Müşriklerin yaptıkları baskılar iyice artıp dayanılmaz hale gelince Peygamberimiz (s.a.v), Müslümanlara **Habeşistan'a** hicret (göç) etmelerini söyledi ve bir grup Müslüman Habeşistan'a göç etti. Hristiyan olan **Habeş Kralı Necaşi** Müslümanlara sahip çıkıp ülkelerinde yaşayabileceklerini söyledi.

→ 620 yılında Hz. Muhammed'in (s.a.v) **Akabe** denilen yerde İslam'a davet ettiği Medineli bir grup, İslamiyeti kabul etti. Yeni Müslüman olmuş bu Medineli grup, Medine'ye göç ederse Hz. Muhammed'i (s.a.v) canları pahasına koruyacaklarına dair söz verip biat ettiler yani bağlılık yemini ettiler.

→ Mekke'den Medine'ye göç eden Müslümanlara "**Muhacir**" denmiştir. Medine'de muhacirleri misafir eden, onlara bütün imkanları ile yardımcı olan Medineli Müslümanlara da "**Ensar**" denilmiştir.

→ Müşrikler hicret etmeden Hz. Muhammed'i (s.a.v) öldürmek istediler. Çünkü Peygamber

Hz. Muhammed (s.a.v.)

Bilgenç Yayınları

(s.a.v) Medine'ye yerleşip devlet kuracak olursa onlar için büyük tehlike oluşturacaktı.

→ Cebrail (a.s.) Hz. Muhammed'e (s.a.v) haber verdi. Böylece Peygamberimize (s.a.v) de hicret için izin verildi.

→ Hz. Muhammed (s.a.v) sadık arkadaşı Hz. Ebu Bekir'le (r.a) birlikte yürüyerek 1.5 saat uzaklıkta olan **Sevr Dağı**'nın tepesindeki mağaraya vardılar. Kureyş'in takip etmesi ve araması bitinceye kadar, üç gün bu mağarada kaldılar.

→ **12 Rebiulevel/23 Eylül 622 Pazartesi** günü Medineliler bayram sevinci içinde Peygamberimizi (s.a.v) Medine'ye bir saat uzaklıkta **Kuba Köyü**'nde karşıladılar. Peygamberimiz Kuba'da bir mescit yaptırdı ve burada namaz kıldı.

İlk Cuma Namazı ve İlk Hutbe

14 gün sonra, bir cuma günü Hz. Peygamber Efendimiz (s.a.v) devesine bindi. Kalabalık bir alayla Medine'ye hareket etti. "**Ranüna Vadisi**"nde ilk cuma namazını kıldırdı.

Hicretin İslam Tarihindeki Önemi

→ Hicret, Müslümanları müşriklerin zulmünden kurtar-mış, İslam'ın yayılmasında öncülük etmiştir. Bu iti-barla 17 yıl sonra, Hz. Ömer'in hilafeti zamanında Hz. Peygamber'in (s.a.v) hicret ettiği yılın 1 Muhar-rem'i olan **16 Temmuz 622 tarihi**, **Hicri Takvim'in başlangıcı** olarak kabul edilmiştir.

→ Hz. Muhammed'in (s.a.v) hicreti **Peygamberliğinin 13'üncü yılında, 12 Rebiulevel / 23 Eylül 622'de** gerçekleşmiştir.

Hz. Muhammed'in (s.a.v) Toplumsal Barışa Yönelik Etkinlikleri

→ Hz. Muhammed'in (s.a.v) Medine'de toplumsal barışı sağlamaya yönelik olarak yaptığı ilk iş İslam kardeşliğidir.

→ Hz. Muhammed (s.a.v) Mekke'den hicret eden Müslümanlarla Medineli Müslümanları kardeş ilan etti. Muhacirler, maddi varlıklarını geride bırakmış, Allah yolunda hicret etmişlerdi. Ensar, büyük bir fedakarlık gösterdi. Sahip oldukları her şeyi Mekke'den gelen Müslüman kardeşleriyle paylaştılar.

→ Hz. Muhammed (s.a.v) **Evs ve Hazreç** kabileleri arasında barışı sağladı.

→ Hz. Muhammed (s.a.v) Mekkeli muhacirlerle, Medineli ensarı kardeş yaparak birbirlerine bağladıktan sonra, Medine'yi dış düşmanlara karşı muhacirler, ensar ve Medine'deki **Yahudiler** arasında yazılı bir "**vatandaşlık antlaşması**" yaptı. Bu antlaşmaya "**Medine Sözleşmesi**" adı verildi.

Hz. Muhammed'in (s.a.v) İslam'ı Yayma Çabaları

→ Mekke müşrikleriyle Medine'de bulunan Müslümanlar arasında, **Bedir (624), Uhud (625) ve Hendek (627)** Savaşları oldu.

→ Hz. Muhammed (s.a.v), Mekkelilerle barış yaparak diğer kabilelerle serbestçe ilişkiler kurmayı arzu ediyordu.

→ Fetih Suresi'nin "**Doğrusu biz sana apaçık bir fetih ihsan ettik.**" (Fetih 1) ayetinde bir fetih olduğu müjdelenen Hudeybiye Antlaşması'yla iki taraf arasında barış ve güvenlik sağlandı. Artık, Müslümanlığın herkese duyurulmasının ortamı oluşmuştu.

→ Büyük ve komşu devletlerin hükümdarlarıyla bazı Arap beyliklerine mektup ve elçi gönderilmesi kararlaştırıldı. "**Muhammed Rasûlullah**" yazılı gümüş bir yüzük yaptırıldı, mektuplar bununla mühürlendi.

→ *Bizans Kayser'i Hirakliyus'a, İran Kisra'sı Hüsrev Perviz'e, Mısır (İskenderiyye) Mukavkısı Cüreyc'e, Habeşistan Necaşisi Ashame'ye, Gassan Emiri Haris b. Ebi Şemmer'e ve Yemame Emiri Hevze b. Ali'ye* elçiler ve mektuplar gönderildi.

→ Daha sonra Mekkelilerin **Hudeybiye Antlaşması'nı** bozmaları üzerine **630** yılında Mekke fethedildi ve Kabe bütün putlardan temizlendi. Mekke'nin fethiyle birlikte İslam'ın yayılışı hız kazandı ve İslam, kısa sürede geniş bir coğrafyaya yayıldı.

Veda Hutbesi'nde Verilen Evrensel Mesajlar

→ Hz. Peygamber (s.a.v) **Veda Haccı** sırasında **Arafat'ta** binlerce Müslüman'a bir konuşma yaptı. Bu konuşma "**Veda Hutbesi**" olarak adlandırılmaktadır.

H.z. Muhammed (s.a.v.)

Bilgenç Yayınları

H.z. Muhammed (s.a.v) **Veda Hutbesi'nde** Müslümanlara, son öğütlerini verdi, adeta veda konuşması yaptı. İnsan hakları açısından son derece önemli mesajlar içeren bu hutbe ana hatlarıyla şöyledir:

- Ey insanlar, beni dinleyin, belki bu yıldan sonra sizinle bir daha buluşmam. İslamiyetten önceki zamana ait bütün cahiliye adetlerini ayağımın altına alıp çığnıyorum.
- Bir Arap'ın Arap olmayan yabancıya, bir yabancıya bir Arap'a üstünlüğü yoktur. Çünkü bütün insanlar Adem'in oğullarıdır. Adem de topraktır.
- Ey halk, sözlerimi dinleyin ve anlayın. Her Müslüman diğer Müslüman'ın kardeşidir.
- Bütün müminler kardeşlerdir. Bir kimseye kardeşinin malı helal olmaz meğer ki gönül rızasıyla vermiş ola. Kendinize zulmetmeyin.
- Kölelere gelince, onlara kendi yediklerinizden yedirin ve giydiklerinizden giydirin. Atfedemeyeceğiniz bir hatayı işlerlerse onlardan ayrılın, onlar da Allah'ın kullarıdır ve kötü muameleyle layık değildirlir.
- Cahiliye adetlerini ayağımın altına alıp çığnıyorum. Bütün kan gütmeye davaları tamamıyla kaldırılmıştır. Bunlar yalan ve uydurma şeylerdir.
- Her türlü riba, faizcilik kaldırılmıştır. Allah, riba yoktur, diyor. Ortadan kaldırdığım ilk riba, amcam Abdülmuttalip 'in oğlu Abbas'ın ribasıdır. Sermayeleriniz yine sizindir. Ne zulmediniz ne de zulüm görünüz. Borçlular alacaklılara ancak aldıkları parayı iade edecektir.
- Ey halk, sizin kadınlarınız üzerinde birtakım haklarınız vardır. Onların da sizin üzerinizde hakları vardır. Onlara karşı iyi davranın. Eşlerinizle şefkatle muamele edin.
- Ey insanlar, sizin kanlarınız ve mallarınız, Allah'ınıza kavuşacağınız zamana kadar, bugün nasıl kutsal bir güneş bu ay nasıl kutsal bir ay ise öylece kutsaldır.

- Her birinizin kanı, malı ötekine haramdır. Kıyamet gününde Allah'ın huzuruna çıkacaksınız. O da size yaptıklarınızı bir bir soracak ve ona göre mükafat ve mücazat verecektir.
- Sakın bundan sonra kafirler gibi kısım kısım olup birbirinizin boynunu vurmayın. Yanında bir emanet bulunan kimse bu emanet kime ait ise ona vermelidir.
- Ey halk, size öyle bir şey bırakıyorum ki ona sınımsız sarıldıkça yanlış yola sapmazsınız. O da Allah'ın kitabı ve Resulünün sünnetidir.
- Ey halk, borç ödenmelidir, kiralanan mal geri verilmelidir. Hediyeyle hediye ile mukabele etmek yaraşır. Başkalarına kefil olan kimse kefaletin sorumluluğunu yüklenmiş demektir.
- Ey insanlar, aşırı olmaktan sakının. Evvelkilerin mahvolmalarına sebep, dinde aşırı olmalarıdır.
- İnsanlar! Yarın beni sizden soracaklar. Ne diyeceksiniz? Orada bulunanlar hep birlikte şöyle dediler: "**Allah'ın elçiliğini ifa ettiniz, vazifenizi hakkıyla yerine getirdiniz, bize vasiyet ve nasihatle buldunuz diye şahadet ederiz.**"
- Bunun üzerine Resul-i Ekrem Efendimiz (sav) şahadet parmağını kaldırdı, sonra da cemaatin üzerine çevirip indirdi ve şöyle buyurdu: "**Şahid ol ya Rab! Şahid ol ya Rab! Şahid ol ya Rab!**"
- Görüldüğü üzere H.z. Muhammed (s.a.v) Veda Hutbesi'nde, evrensel insan hakları açısından son derece önemli olan konular üzerinde durmuştur.

H.z. Muhammed (s.a.v) Vefatı

H.z. Muhammed (s.a.v) Veda Haccı'nı yapıp Medine'ye döndükten bir süre sonra hastalandı. Zamanla rahatsızlığı arttı. **27 Mayıs 632**'de hastalanan H.z. Muhammed (s.a.v) **8 Haziran 632**'de **63** yaşında vefat etti.

Müslümanlar onun vefatını kabullenmekte zorlanıyordu. H.z. Ebu Bekir (r.a) H.z. Muhammed'in evinin önünde toplanan insanlara şöyle seslendi: "İnsanlar, kim Muhammed'e tapıyorsa bilsin ki o ölmüştür. Kim ki Allah'a tapıyorsa bilsin ki o ölümsüzdür. Allah Teala

buyuruyor ki: "Muhammed ancak bir peygamberdir. Ondan evvel nice peygamberler gelip geçmiştir. O ölür veya öldürülürse siz gerisin geriye dönecek misiniz? Kim geri dönerse Allah'a bir zarar veremez..." Bu konuşmadan sonra Müslümanlar sakinleşti.

Hız. Peygamber (s.a.v) aynı gün eşi Hız. Ayşe'nin odasına defnedildi. Hız. Peygamber'in (s.a.v) kabri, "**Ravza-i Mutahhara (Tertemiz cennet bahçesi)**" olarak adlandırılmaktadır.

Hız. Muhammed'in (s.a.v) Bedensel Özellikleri

Hız. Hasan (ra) naklediyor: *Resulullah Efendimiz, yaradılıştan heybetli ve muhteşemdi. Mübarek yüzü, dolunay halindeki ayın parlaklığı gibi nur saçardı. Orta boyludan uzun, ince uzundan kısa idi. Saçları kıvrıkcık ile düz arası idi; şayet kendiliğinden ikiye ayrılmışlarsa onları başının iki yanına salar, değilse ayırmazlardı. Uzattıkları takdirde saçları kulak yumuşaklarını geçirdi. Peygamber Efendimiz (sav)'in rengi, beyaz ve parlak renkte, yani nurani beyazdı. Vücudunun bütün azaları birbiri ile uyumlu olup yakışıklı bir yapıya sahipti. Allah Resulünün alnı geniş olup hilal kaşlıydı, kaşları gürdü. İki kaş arası açık olup, halis bir gümüş gibi bembeyazdı. Gözleri pek güzel, gözbebekleri simsiyahtı. Kirpikleri uzundu. Güldüğünde dişleri çakan şimşek gibi parıldardı. İki dudağı da emsalsiz şekilde güzeldi. Sakalı gürdü. Boynu pek güzeldi, ne uzun ne kısaydı. Boynunun güneş ve rüzgar gören kısmı altın alaşımli gümüş gibi parıldardı. Göğsü genişti, göğsünün düzlüğü aynayı, beyazlığı da ayı andırırdı. Omuzları genişti. Kol ve pazuları irice idi. Avuçları ipekten daha yumuşaktı.*

Hız. Muhammed (s.a.v) Kur'an-ı Kerim'i Açıklayıcıdır

→ Hız. Muhammed'in (s.a.v) Kur'an-ı Kerim'i açıklama yükümlülüğü Kuran-ı Kerim'de şöyle dile getirilmektedir: "... insanlara, kendilerine indirileni açıklaman için ve düşünüp anlasınlar diye sana da bu Kur'an'ı indirdik." (Nahl 44)

→ Peygamberimiz (s.a.v) vahye doğrudan muhatap olduğu için Kur'an ayetlerinde

kastedileni en iyi bilen kişidir. Dolayısıyla ayetlerle ilgili açıklamaları çok önemlidir.

Örneğin, "**Namazlara ve orta namaza devam edin...**" (Bakara 238) ayetinde orta namazın ne olduğu anlaşılammıştır. Ancak Peygamberimiz, "**Orta namaz, ikindi namazıdır.**" (Tirmizi, Tefsir, 3. hadis.) buyruğuyla ayetteki anlamın doğru anlaşılmasını sağlamıştır.

Hız. Muhammed'in (s.a.v) Uyarıcıdır

→ Peygamberimizin (s.a.v) görevlerinden biri de insanları uyarmak, onlara hakkı ve doğruyu hatırlatmaktır. Bu özelliği Kur'an-ı Kerim'de şöyle ifade edilir: "**Ey Peygamber, biz seni bir şahit, bir müjdeci ve bir uyarıcı olarak gönderdik.**" (Ahzab 45)

→ Kuran'da Peygamberimiz'e, kendisinin insanları uyarmakla görevli olduğunu belirtmesi şöyle emredilmiştir: "**De ki: Benim ve bana tabi olanların (uyanların) basiret üzere Allah'a davet ettiğimiz yol, işte bu yoldur. Allah'ı tenzih ederim ve ben müşriklerden değilim.**" (Yusuf 108)

→ Peygamberimiz (sav) Kur'an'ı tebliğ ederken, müşriklerin baskı ve karşı koymalarına boyun eğmemiş, görevini hakkıyla yerine getirmiştir. Yine bu durum Kur'an-ı Kerim'de şöyle ifade edilmektedir: "**Öyleyse sana emredilenleri açıkça söyle ve müşriklere aldırış etme. Şüphesiz o alay edenlere (karşı) biz sana yeteriz.**" (Hicr Suresi, 94-95)

Hız. Muhammed (s.a.v) İnsanlığa Bir Rahmettir

→ Yüce Allah, Hız. Muhammed'i (s.a.v) insanlığa ve bütün evrene rahmet olarak gönderdiğini bildirmiş ve şöyle buyurmuştur: "**Biz seni alemlere rahmet olarak gönderdik.**" (Enbiya 107)

→ Rahmet; acımak, iyilik etmek, şefkat göstermek, merhamet etmek ve bağışlamak anlamlarına gelir.

→ Hız. Muhammed (s.a.v) getirdiği mesajlarla çetin mücadeleler sonucunda vahşi sayılabilecek azgın bir topluluğu saygılı, çaresizleri koruyan, adalet ve barışı temsil eden bir topluluk haline getirmiştir.

→ Hz. Peygamber'in (s.a.v) rahmeti; insanların yanında hayvanları, doğayı ve çevreyi de içine alacak genişliktedir. Karıncaların yuvasını bozmamak için ordunun güzergahını değiştiren Peygamberimiz (s.a.v) bu gibi davranışları ve buyruklarıyla bütün varlıklara rahmet olmuştur.

Hız. Muhammed (s.a.v) Bizim İçin Bir Örnektir

Hız. Peygamberimiz (s.a.v), Allah'ın gönderdiği dini bizzat yaşayarak uygulayan örnek bir insandı. Müslümanlara da düşen görev, Peygamberimizin (s.a.v) yaşayışını öğrenip onu uygulamaktır.

a) Hız. Muhammed'in (s.a.v) Güvenilirliği

→ Peygamberimizin (s.a.v) çocukluğu, gençliği, orta yaş dönemi bütünüyle Mekke'de geçti.

→ Peygamberimizin (s.a.v) çocukluğu, gençliği, orta yaş dönemi bütünüyle Mekke'de geçti. "Gençliğinde, Mekke'de zayıf ve kimsesizlerin haklarını savunmak, adaleti tesis etmek ve zulme son vermek amacıyla kurulan Erdemliler Birliği (Hilfu'IFudul) adlı teşkilata üye olan Hız. Muhammed (s.a.v) Mekke'de bulunan herkesçe tanınır, güvenilir kişi anlamında "el-Emin" lakabıyla bilinirdi.

→ Öyle ki hicret ederken kendisine bırakılan emanetleri evinde bıraktığı Hız. Ali'ye (r.a) sahiplerine vermesi için teslim etmiştir.

b) Hız. Muhammed'in (s.a.v) Merhametli Oluşu

→ Merhamet ve acıma duygusu, şiddet ve nefretin gücünden her zaman üstün gelmiştir.

→ Allah'ın (c.c), insanlara paygamber olarak gönderdiği Hız. Muhammed'in (s.a.v) kalbi merhamet duygusuyla doluydu.

→ O, kendisine eziyet ve işkence eden kavmini de affetmiştir. Onlar için "Rabb'im, kavmimi bağışla çünkü onlar bilmiyorlar." (İbn Mace, Fiten, 23.) diye dua etmiştir.

→ Esirlere iyi davranmış, kıyafeti kötü olanları giydirmiş ve onları asla incitmemiştir. O, yardıma muhtaç herkesin yardımına koşmuş, yetimlerle bizzat ilgilenmiş ve ilgilenilmesini teşvik etmiştir.

→ Köleler için de "Onlar sizin kardeşleriniz ve ellerinizin altında bulunan birer emanettir. Yanlarında kardeşleri bulunanlar yediklerinden onlara da yedirmeli, giydiklerinden giydirmelidir. Güçlerinin yetmeyeceği işleri onlara yaptırmassınlar. Eğer böyle bir iş yaptıracak olurlarsa kendilerine yardım etsinler." buyurmuştur.

c) Hız. Muhammed'in (s.a.v) Adaletli Oluşu

→ Adalet; herkesin hakkını gözetmek, insafli ve doğru davranmak, her şeyi yerli yerince yapmak anlamlarına gelir.

→ Toplumlari ayakta tutan en önemli unsur adalettir. Adalet mekanizmasının ortadan kalktığı ortamlarda güven duygusu kaybolur, anarşi çıkar.

→ Gençliğinden itibaren insanlar Hız. Muhammed'in (s.a.v) adaletine güvenmiş ve onun hakemliğine başvurmuştur.

→ Hız. Muhammed (s.a.v) Allah'ın emirleri doğrultusunda fark gözetmeden herkese karşı adaletle davranmıştır. Kız ve erkek çocuklar arasında ayırım yapmamış, bu ayırımı yapanlara da, "Çocuklarınız arasında adaleti uygulayınız." (Buhari, Hibe, 12-13) diyerek Müslümanları uyarmıştır.

d) Hız. Muhammed'in (s.a.v) Kolaylaştırıcılığı

→ Hız. Muhammed (s.a.v), her hususta kolaylaştırıcılığıyla Müslümanlara örnek olmuştur.

→ Allah (c.c), dinin kolay olduğunu ve Kur'an'ı kolaylaştırdığını şöyle beyan etmiştir: "(Ey Muhammed!) Biz onu (Kur'an'ı) senin dilinle kolaylaştırdık ki düşünüp öğüt alsınlar." (Kamer 32)

→ Hız. Peygamber, "Allah beni zorlaştırıcı olarak değil, öğretici ve kolaylaştırıcı olarak gönderdi." (Müslim, Talak, 29) buyurarak kendisinin bu husustaki yönünü insanlara hatırlatmıştır.

e) Hız. Muhammed'in (s.a.v) Hoşgörüsü

→ Hoşgörülü olmak, insanların kusurlarını görmemek, affedici olmak demektir. İnsani ilişkilerin temeli olan hoşgörü, fikirlerinden dolayı başkalarına müdahalede bulunmamaktır.

→ Allah'ın (c.c) bir ayetteki, " ... **Sen şimdi güzel bir şekilde hoşgörü ile muamele et.**" (Hicr 85) beyanını esas alan Hz. Muhammed (s.a.v) **Necran Hristiyanlarına** Medine'deki peygamber mescidinde kendi ibadetlerini yapmalarına izin vermiştir. Hayatının her döneminde hoşgörülü olmak, Peygamberimizin (s.a.v) davranışlarının hareket noktası olmuştur.

f) Hz. Muhammed'in (s.a.v) Sabrı ve Kararlılığı

→ Hz. Muhammed (s.a.v) inandığı yolda kararlılıkla yürümüş, güçlülere dayanmıştır.

→ Sabır; başarı ve zafere ulaşmak için yürünen yolda kararlı bir şekilde yol almaktır. Peygamberimiz (s.a.v) de zor ve işkenceli dönemlerde Allah'a (c.c) sığınmış, sevabını Allah'tan bekleyerek tebliğ görevinde sabretmiştir.

→ Allah (c.c), Hz. Muhammed'e (s.a.v) sabrı bir ayette şöyle öğütlemiştir: "**Sabret! Senin sabrın da ancak Allah'ın yardımı iledir. Onlardan dolayı kederlenme, kurmakta oldukları tuzaktan kaygı duyma!**" (Nahl 127)

→ Kur'an-ı Kerim'de sabrı tavsiye eden ayetlerden biri de şöyledir: "**Ey iman edenler, sabretmek ve namaz kılmakla Allah'tan yardım dileyin çünkü Allah sabredenlerle beraberdir.**" (Bakara 153)

Kültürümüzde Hz. Muhammed (s.a.v) Sevgisi

→ Allah'ın (c.c) rızasını kazanmanın ve bağışlanmanın yolu Hz. Peygamberi (s.a.v) sevmek ve onun emirlerine uymaktan geçer.

→ Hz. Muhammed'i (s.a.v) sevmek tarih boyunca Müslümanlar tarafından dini bir görev olarak kabul edilmiş ve bu sevgiyi ifade eden eserler kaleme alınmıştır. Edebiyatımızda Peygamberimiz (s.a.v) için yazılan şiirler **naat** adıyla bir tür özelliği kazanmıştır.

→ Kültürümüze ait birçok şair ve düşünür (**Yunus Emre, Mevlana, Hacı Bektaş Veli, Hoca Ahmet Yesevi...**) Hz. Muhammed'e (s.a.v) olan sevgilerini eserlerinde dile getirmiştir.

Peygamberimiz (s.a.v) için yazılan şiirlere örnek:

Gel ey Muhammed bahardır.

Dudaklarımız ardında saklı aminlerimiz vardır.

Hacdan döner gibi gel.... Mi'racdan iner gibi gel....

Bekliyoruz yıllardır..... (Arif Nihat Asya)

Hz. Muhammed'i (s.a.v) Anlama

Hadis ve Sünnet

→ Hadis, Hz. Muhammed'in (s.a.v) değişik olaylar ve sorunlar karşısında Müslümanları aydınlatmak, Kur'an-ı Kerim'in bazı ayetlerini daha açık bir dille ifade etmek için söylediği sözler bütünüdür.

→ Hadis alimleri, hadis kavramını "**Peygamber'in (s.a.v) söz, fiil ve takrirleri**" şeklinde tarif ederler.

Sünnet; sözlü, fiili ve takriri olmak üzere üç gruba ayrılır.

- **Sözlü sünnet:** Hz. Peygamber'in (s.a.v) herhangi bir mesele hakkındaki sözlü beyanlarıdır. Hadis kitaplarında gördüğümüz "**Kale (söyledi) Resülullah (s.a.v)**" ibaresiyle başlayan hadisler, bu gruba dahil olmaktadır.
- **Fiili sünnet:** Hz. Peygamber (s.a.v)'in yaptığı işler, hareketler, davranışlar ve uygulamalarıdır. Bunlar sahabe tarafından nakledilmişlerdir.
- **Takriri sünnet:** Sahabe tarafından söylenen bir sözü veya işlenen bir fiili, Hz. Peygamberin reddetmeyerek onaylamasıdır.

Dinin Anlaşılmasında Sünnetin Önemi

→ Peygamberler olmadan bir dinin insanlara ulaştırılması ve anlaşılması mümkün değildir. Hz. Muhammed (s.a.v) hem Kur'an'ı tebliğ etmiş hem de onu açıklayarak uygulamıştır.

→ Vahye her an açık olan Hz. Muhammed (s.a.v) Kur'an-ı Kerim'de geçmeyen ya da açıklanması gereken durumlarda Müslümanları aydınlatmıştır. Bu sayede din, kendi döneminde eksiksiz anlaşılmıştır.

→ Örneğin Kur'an-ı Kerim'de hac ibadeti de emredilmiş, bir kısım şartlar belirtilmiş fakat bu ibadetin nasıl ve ne şekilde yerine getirileceği ayrıntılı bir şekilde ortaya konmamıştır. Bu

ibadette de ayrıntılar Peygamberimiz (s.a.v) tarafından açıklanmıştır.

Başlıca Hadis Kaynakları

"Kütüb-i Sitte, Arapça "altı kitap" anlamındadır. Kütüb-i Sitte, İslam dininin en önemli iki kaynağından biri niteliğindeki sünneti meydana getiren ve en sahih (güvenilir) hadislerden oluşan altı hadis kitabına verilen genel isimdir.

Kütüb-i Sitte Kitapları:

- **Sahih-i Buhari:** Buhari olarak tanınan Muhammed b. İsmail tarafından derlenmiştir. Buhari'nin **Sahih'i** hadis kitapları arasında en sahih kitap olarak kabul görmüştür.
- **Sahih-i Müslim:** Bu eser Müslim b. Haccac tarafından hazırlanmıştır. Bu hadis kitabı Buhari'den sonra ikinci derecede önemli hadis kitabı olarak kabul edilir. **Sahih** adlı kitabına üç binin üzerinde hadis almıştır.
- **Sünen-i Ebu Davud:** Ebu Davud adıyla tanınan Süleyman b. Eş'as'ın kitabının adı **Sünen**'dir. Yaklaşık beş bin hadis almıştır.
- **Sünen-i Tirmizi:** Tirmizi olarak tanınan Muhammed b. İsa tarafından derlenmiştir. Eserinin adı **Sünen**'dir. Kitabına seçerek 3900 civarında hadis almıştır.
- **Sünen-i Nesai:** Bu kitabı hazırlayan hadis bilgini Ahmed b. Şuayp'tir. Kitabına "**Büyük Sünen**" adını vermiştir.
- **Sünen-i İbni Mace:** İbni Mace olarak tanınan Muhammed b. Yezit'in eserinin adı **Sünen**'dir. Ha-dişçiler arasında fıkıh bölümleri büyük kabul görmüştür.

Bunların yanında **İmam Malik**'in ve **Darimi** adlı alimin de hadis kitapları vardır.

Hz. Muhammed (s.a.v.)

Bilgenç Yayınları

Bilgenç
YAYINLARI

Hz. Muhammed (s.a.v.)

Bilgenç Yayınları

Bilgenç
YAYINLARI

Hz. Muhammed (s.a.v.)

Bilgenç Yayınları

Bilgenç
YAYINLARI